شيعر

حيكايەتەكانی ئەنفال

تەها سلێمان
Tahasleman17@yahoo.com

2004

www.dengekan.com
8/2/2006

*ناوی کتێب:حیکایەتەکانی ئەنفال

*بابەت: شیعر

*نوسینی:تەها سلێمان

*تایپ: نوسەر

*بەرگ: دیاری جەمال

*چاپ: چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری

*تیراژ: 1000 دانە

*ژمارەی سپاردن(264)ی وەزارەتی ڕۆشنبیری پێدراوە

بەزام و حیکایەتی پڕلە ئێشی ئەنفال.... پێشکەشە

سەردارعەبدولاٌ/سلێمانی

لە دواییدا ئەنفال کورت کرایەوە بۆ چەند ژمارەیەکی بیٚ گیان، وبەتالٌ لە مەعنا..لە دوا پلەی بەرجەستە بوونیدا ئەنفال بوو بە 182000 هەزار مرۆڤی بیٚ سەروشوێن وچوارپێنج هەزار گوندی وێران کراو.ئەم قەوانەش هێندەمان لێدایەوە رۆحی دەربڕینمان لە بەر بڕی ومراندمان...لە(حیکایەتەکانی ئەنفالدا)(تەها)پێمان دەڵێ ئێوە درۆ دەکەن،ئەنفال ئەو قەوانە سواوە بیٚ رۆحە نییە.بە سەر ئەو راستییە ترسناکەدا راماندەچەڵەکێنێت کە هێشتا نەمانزانیوە چییە.چونکە(خودایە چەند فەقیر بووین..،قومێک ئاو نەبوو بیخۆینەوەو،سێبەرێک نەبوو لە پاڵیا حیکایەتەکانی ئەنفال تەفسیر کەین)تەها راست دەکات(هەموو لەحزەیەک ئەنفال دەبێتە میوانێکی ناوەختی بیٚ ئۆقرەی رۆحی)هەر بۆیە شێوازێک بوارێک بۆنەیەک لە دەست نادات بیٚ ئەوەی برینە بە سوییەکانی ئەنفالی تا سەر ئێسقان ئازار تێدا نەکولێنێتەوە.دوا کتێبی تەها لەم بوارەدا(پەراوێزی ئەنفال) وئەمجارەمان پێمان دەلیٚ کە دەتوانێت بچێتە ناو دوو توێی برینەکانمانەوەو حیکایەتەکانی ئەنفالمان بۆ بگێڕێتەوە،دڵنیام ئەمە دوا قسەشی نابێت..من وەک پێشمەرگەیەک لە ناو چرکە چرکەی سوتان وقرچە قرچ وسوتانی ئەنفالدا ژیام یان مردم..،بەلاٌم(لە ئەنفالدا زاکیرەمان خیانەتی لێکردین)بۆیە هەر چەندەم هەوڵدا نەمتوانی بۆ یەک چرکە ساتیش تێبگەم کە ئەنفال چی بوو؟تەنها بۆ یەکجار لە چیانمدا هەمان چرکە ساتی ئەنفال هەموو رۆحی بڕ لە خوێن وقیژەو دووکەڵی خۆیەوە لەلام بەرجەستەبویەوە،ئەویش ئەو جارە بوو کە شانۆگەری(لە عەرعەرەوە)ی شاعیری گەورە قوبادی جەلی زادەم بینی،کەچی من چرکە چرکە لە ناو هەڵقرچانی خوێنی ئەنفالدا سوتام بەلاٌم تا(حیکایەتەکانی ئەنفال)م نەخوێندەوە نەمزانی ئەو ژمارە گەورانەی باسی ئەنفالیان پێدەکەین چەند درۆیەکی بیٚ دەسەلاٌتانە بوو..ئەم حیکایەتانە باسی ئەو چرکەساتە کارەساتاویە دەکەن کە(بەر هاتە قسەو ئێمە نەمانپەرژا ماڵئاوایی لێبکەین)باسی سوتانی مردنەکانی ئەو سەردەمەمان بۆ دەگێڕنەوە کە(جرجێک بوو بە سوڵتانی بیٚ رەعیەتی نیشتمان)لە دواییشدا پێمان دەڵێت: ئەنفال شایەتەکانی خۆی(لە سەر تەختەی جۆلانەی مناڵەکانمان هەڵکۆڵی.هەر بۆیە دەبیٚ تەختە رەشەکان بسڕینەوەو سەر لەنویٚ لە گەل حیکایەتەکانی ئەنفالدا تیٚ هەڵچینەوە.

سلێمانی/سەرەتای 2003

بۆ تەها سلێمان

ئەنفال زیندووترین برینی کوردە. چونکە هەر بەبەر چاوی لاموبالات وگوێ نەدانی دونیاوە،بەبەر چاوی وەحشیانەو دڕندەیی دوژمنەوە،بەبەر چاوی بێ بەرنامەیی خۆمانەوە 182000 هەزار ئینسانی کورد،لە ژن ومناڵ وپیرو گەنجی کورد دیار نەمان یان ئاوا بوون..ئەمەش حاڵەتێکی نائاساییە بە قەدەر نائاسایی رووداوەکە.ئەنفال کراوان مرۆڤ بوون وەلێ ئاوابوون ودیار نەمان تا قولایی ناخ ون بوون،کە ئەمەش حاڵەتی ئاسایی لە ناوچونی مرۆڤ نییە کە مردنە.نازانم..ئیتر چۆن لە ولاتێکدا لە بەهاردا چاوەڕوانی گوڵ ولە زستاندا چاوەڕوانی بەفرو لە پاییزدا گەلاڕێزان ولە هاویندا چاوەڕوانی هەتاو بکەین کە مرۆڤی تیا ئاوا دەبێ نەک مانگ.

تەها سلێمان قەڵەمێکی بە ویقاری ئەو کێشەیەیە بە نوسین وبە شیعر جیاوازی ئەم قەڵەمە وقەڵەمەکانی تر تەنها شوشەیەکە کە ئەم لەم دیوەو ئەوانی تر لە دیوی ناوەوەین،کاتێ باس لە کولانەوەی برینی پیرێک دەکات،باس لە نوێژی بە پەلەو پێش کۆچی پیرەژنێک دەکات،باسی داپیرەو با پیرەی خۆی دەکات.

هاوڕێم تەها گیان رەنگە هێندەت بەس بێت کە پیرەمێردێکی خوێندەواری گەرمیانی لە باسی تۆدا وتبوی(ئەم کوڕە دەستی لە سەر برینەکان دادەنێ وزۆر راستەوخۆو راستگۆیانە باسیان دەکات)

عیسا چیایی/دەربەندیخان

ئاوە سپی،(1)

لە دەروازەی ماڵی گەورەی خۆیدا

وای نووسیبوو:

کە دێنەوە؟

وەکاشە،(2)

ئاوای گێڕبووەوە:

بێوارترین کەسم و

شک نابەم کەسێ تەنیایم بدوێنێ..

سەنگە سار(3)بەرێبوارێکی وتبوو:

بەبیانی لم بڵێن..

با ئێسک وپروسکی کەسەکانم،

ئامانەت بیٚ لای ئەو

مەلا یەك جبەو میٚزەرەکەی فرِی داو وتی:

قورعانەکەم وای پیٚوتم..

تەماشا،

ئەو داپیرە چۆن یاخەی مانگە شەوی دادرِی و

دەلٚیٚ:

کوا تریقەی پیٚکەنینی کچە گەردن بلورییەکانم..

سەیری ئەو منالٚە بکە سەری خستوەتە نیٚوان هەرتك،

ئەژنۆیی ولە بەر خۆیەوە ئەلٚیٚ:

رِەنگی پیٚستی باوکم،

لمی،

یان،

خۆلٚین،

بوو؟

بنوارِە ئەو کلاٚو کورِەیە..

ئەو ساو ئیٚستاش ویٚلٚە بەدوای دیتنەوەی بیٚچۆکانیدا.

کانیەك دوای ئافتی ئەنفال،

هەنووکەش نەیتوانی چاوی بە سورمەی بالٚی پەپوولەو گیا

نەعنا،

برِیٚژیٚ و

پەلەوەریٚك،

تیٚراو

بکا..!!

گویٚگرە ئەو بەردەجی دەگیٚرِیٚتەوە:

کە چەکمە لە پیٚکان هاتن..

بیٚدەنگی منیان هیٚنایە قسەو

ئەوان:

چ جوانی بوو ئەنفالیان کرد..

بیٚشکەی منالاٚنیان پرِ کرد لە بارووت..

ریشی سپی پیاوە نورانیەکانیان،

هەلٚکیٚشا..

مەمك دانی کچە عازەبەکانیان پرِ کرد لە،

لیک..

فەنەرییان لە سەر زاری مردوەکانمان،

دانا...

لە تارای سپی زاواو بووکێکا،

دوو پشک بوون و

هاتن:

تەماشا،

چی ئنیسان،

بوو،

بردییانن..

لە بەر کوڵی عەسرە چای گوندییەکاندا،

ڕەنگی ئەنفالیان داچاند..

گۆرانی کوختی یەکانیان خنکاند..

دەستیان خستە بینە قاقای هۆ هۆی سەپانێک و

تاساندییان..

بۆنی مەرگیان داباران و

دڵی سۆزی شمشاڵێکیان شکاند..

لە وێوە،

بەسەر سیراتی بە ئەنفال چنراودا،

پەڕێبوونەوە

دەنکووکی،

چی،

پەلەور،

بوو،

بە،

چەقۆ،

بڕییان..

نەبادا،

سەر بوردەی حیکایەتی ئەنفال بگێڕنەوە..

لە وێوە،

خوا،

قورعان،

پێغەمبەیشیان،

فریو دا..

لەسەر رەنگی هەموو درەختەکان،

ئەنفالیان هەڵکۆڵی..

بۆ هەوەڵین جار،

با-

بە نەزاهەتی خۆی لەگەڵ کردنی..

کەبۆنی تورەکەیەک ئێسک وپروسکی،

بۆ هێنانیەوە..

لە،

بۆنی،

ڕەنگی،

-با —دا،

نوسرابوو:

حەیرانێک بەکوڵ دەگری..

قەتار ئەلأوەیسی یەک ئەنفال کرا..

هۆزەیەک هەموو ڕێتمەکانی لێ تێک چوو بوو..

ئایی کە چەن بێکەس بووین و

چۆن شکاین.

ئایی کە چەن بێوار بووین و

چۆن ئەنفال کراین..

نە خوا بەحیکمەتی خۆی لە گەڵ کردین و

نە پێغەمبەرێک بەیداغی سپی بۆ هەڵکردین..

وەرە،

دانیشە،

تەماشا:

کە ئاسمان شکاوە وەحی نادرە سەر زەوی..

تیایدا بۆ ئێمە،

ئەنفال ماڵێک بوو لە زنهار..

بە خەتە بزماریەکانی جەهل نوسرابوو..

لە نوکی شمشێرەکەی عومەرەوە دەتکا..

بە عەبا بەسەرەکانی دوورگەی خوێن سپێر رابوو..

لە،

شکانی،

ئاسمانا،ئەنفال دەبارێ و

له بارینی ئەنفالا،

ئۆمەتێك دەمرێ..

درزی شكانی،

ئاسمانا،

لەنامەی پەیامبەرێك نوسرابوو:

ئەنفال،

بە،

كزە كزی،مناڵێكەوە،

بخۆن..

ئەنفال،

بە،

لە،

ناو،

بردنی،

ئۆمەتێكەوە،

پێناس،

بكەن..

ئەنفال لە فەرزەكانی ئێمەیەو

سونەتەكان ڕەو دەكات..

لەوەرزی كێومالْ كردنەكەیدا،

جێ بۆ باڵدارێكی تەریویش ناكاتەوە..

ئەو،

ئەنفال،

كە هات:

كوێرە كانیەك نەما بۆ جێ ژوان

كەڵەكێك نەما بۆ گوێگرتن لە گۆرانیەكانی دێ..

سێبەری سەكۆیەكی ئێواران نەما،

بۆ خواردنەوەی دژلەمەیەكی تر..

پیاوێكی نورانی نەما،

بۆ گێڕانەوەی سەر بووردەی ڕووداوەكان..

دیوەخانێك نەما،

كانیەك نەما،

تاقسەو باسی عاشقەكانمان لەخۆ بگرێ..

قوتابخانەیەك نەما،

تاتیایدا منالاَن بنوسن:

دارا دوو داری دی لەسەری ئەنفال هەڵکۆڵرا بوو..

ئەنفال،

کل و کلدانی،

کچە عازەبەکانی دزی

ئەنفال

رۆحیانەتی پاکی،

لالە ئەحەی دزی[شم]

ئەنفال

کێلی گۆڕەکەی،

دەروێش عیسای شکان و[له]

کەرە دانەکی سەید دلبەری لەوتاند[لى]

ئەنفال

دڵی گەورەی ،

مەلا ڕەحمانی ڕەنجاند.[بى]

پێی ووت:

هیچ شتێ بەخوڵق تەنگیتا ناگا..

ئەنفال،

مەلا وەهابی،[تى]

بێ چارە کردو

پێی ووت:

ئیتر ناتوانی فەرزی نوێژەکانت ئاداکەی..

ئەنفال،

بە نامیقی پیرە مەوەنی ووت:[نى]

ئیدی ناتوانی لە دەروازەی ئاوە سپی دا،

ئۆ هۆ لە گەلەمێکەت بکەی..

نامیق،

بە،

عەزرەتی،

مەڕەکانیەوە،

مرد..

نامیق،

بە،

ئەنفالی،

ووت:

ئەویٚ ڕۆژ تۆم ناسی کە پێیان ووتم شێت و وێت..

ئەنفال،

باخچەکانی،

پڕ،

کرد،

لە،

چەقۆ..

ئەنفال،

بۆیمەی قەیرە ژنەکانمانی سوتان..

ئەنفال،

بە گریانەکانمان پێدەکەنیٚ..

بەتازەشاری[بڕتر] ووت:

دواین بەرەنگاریتەوە ئیتر تەواو..

خودایە چیت کرد؟

بۆچی لەشکانی ئاسمانا ئەنفالت داباران؟

خودایە،

ئەنفال،

بۆ،

با خەڵی،

خۆت،و

پەیامبەرەکانت،

بەرەوە،

خودایە،

((انا،

انزلنا،

10

قرانا،

عربيا،

لعلکم،

تعقلون))،

بدە،

بە،

ئۆمەتێکی عاقڵ و

با ئەم هەموو ئەنفالە بەس بێ..

ئەنفال،

دەسە،

خوردی،

گاوە سەکەی

"زەریف"[تتريتر]ی

شکان و

قسە،و

گفت و

گۆ،

گەرمەکانی،

(وەهاب حکیم)[يريتر]ی،

دزی..

ئەنفال تالاّنی کردین..

ئەنفال تینووی کردین..

زمانی لە گۆ خستین و

جەلەی پێشۆکەکانی بەر پشتێنمانی دزی..

سەلکی هەڵە کۆکەکانی پێ تفاندینەوە..

تەماشا،

کە ئەنفال دێ..،

ڕێی باوانمان لێ تێک دەچێ..

کە ئەنفال هات..،

بەهەمووانی ووت:

ئەنفال لەمنەوە بۆ ئێوەیە..

ئەنفال ئاسمانی فریو دا،

که لەکاتی شکانا لێی کەوتە خوارێ..

ئەو،

ئەنفال،

لەبەردەم،

ماڵی،

پەرە سێلکەیەکدا،

جاڕی،

ڕەو،کردنی،

دا..

ئەنفال،

تێزاب بوو ڕژایە نێو دەروونمانەوە..

ئەنفال،

قەفەسی تەنیایی بوو تێی ئاخنراین..

لەوەرزی،

بارینی،

ئەنفالا،

تاڵ تاڵی مووی چەناگەمان وەری..

ئەنفال،

ڕۆحی،

پارچە،

کردین،و

وردە،

شوشەی،

خستە،

توێی،

نازە،و

نا خوێنمان..

ئەنفال بەتاڵی کردینەوە لە خۆشەویستی..

پڕی کردین لەبێ هودەیی..

خەزێمەی بوو کێنی دایکمی دزیو

مردووەکانمانی مراندەوە..

خەونەکانە بەتاڵ کردینەوە..

خەونمان دەبینی..

لەخەونمانا،

نازە،و

نا خۆێنمان..

ئەنفال بەتاڵی کردینەوە لە خۆشەویستی..

پڕی کردین لەبێ هودەیی..

خەزێمەی بوکێنی دایکمی دزی و

مردووەکانمانی مراندەوە..

خەونەکانی بەتاڵ کردینەوە..

خەونمان دەبینی..

لەخەونمانا،

مناڵێک،

وای،

بۆ،

گێڕانەوەی،

ئەنفال،

لێکی ترازاندین و

کۆژەکەکانی بەر تویێڵمانی وردو خاش کرد..

شیروان[سمتر]–ووتی:

چەرمی،

سەری،

پۆلێک،

مرۆڤی،

ئەنفال،

کراو،

لاکێشەی هەواڵەکانیش نەیگرتنەخۆ..

شیروان،

بە،

هاوڕێ،

کەی،

ووت،

با،

بێرەدا،

نە،

ڕۆین،

بۆنی دووکەڵی لێ دێ..

ئاتیلا[14]،

بە،

دەزگیرانەکەی،

ووت،

کچی،

نورانی،

ترین،

پیاو،

وەرە،

مەڕۆ،

با،

بۆ،

مێژوو،

ماڵی چێ کەین لە حیکایەتەکانی ئەنفال..

کوڕەکەی(ڕەشید خەلیفە)[15]ووتی:

خەونم،

دیوە،

شمشاڵەکەم،

دەشکێ..

لە شکانی شمشاڵەکەمدا،

خوشکە،

قەیرە،

کانم،

بە،

کەسەری،

جێ،

کردنی،

14

15

ماڵەوە،

سەر،

دەنێنەوە..

لەشکانی شمشاڵەکەمدا،

مەرِێکی،

پەرم،

بزر،

دەبێ..

لە شکانی شمشاڵەکەمدا،

تیژە[لیتر]–مردو..

چیمەن[بیتر]– گۆڕ غەریب بوو..

ئەنفال،

مەسینەکەی لالە حمە جانی[تیتر]شکاند..

ئەنفال،

تارمایی ڕەششبەڵەکێکی کردە واوەیلێ..

ئەنفال،

شەوارۆی بە شوانێکی حەنین کرد..

ئەنفال،

ڕەنگەکانی لێ پاش و پێش کردین..

ئەنفال،

بۆ هەتایە لێکی ترازاندین..

لە،

دا،

با،

رینی،

ئەنفالا،

دایکم مناڵێکی بوو ناوی نا:

ئە،

ن،

فا،

ل..

خوشکەکەم کراسی یەکەمشەوی بوکێنی دڕی و

درەنگانێ لە ماڵ چووە دەر و

نەماندیتەوە..

فانۆسی ماڵەکەمان کوژایەوە

سەگە بەوەفاکەی باپیرم،

لە حەپەحەپ کەوت...ز

جەلادێکی باسکی تاقانە کچێکی گرت و

نەوسنانە،

تێی،

ئەڕوانی،..

بەهاریان"بە کچێنی بردو

بە،

ڕەوێک،

مناڵی،

بێ،

باوکەوە،

هاتەوە..

ئەوان بەتاڵ بوونەوە لە ئینسانیەت..

ئێمە،

بەتاڵ،

بوینەوە،

لە،

ورە..

ئەوان پڕ بوون لە چڵێسی..

ئێمە،

بەتاڵ،

کراینەوە،

لە،

عەشق..

ئەوان پڕبوون لە قاقا..

ئێمە،

بەتاڵ،

بوینەوە،

لە،

شەو،

چەرەی،

دێ..

ئەو دەمەی ئەنفال لەگەڵ شکانی ئاسمانا دزەی کردو

دابەزیە سەر زەوی..

شینایی ئاسمان ڕەش داگەڕاو

بۆنی بخورِ کەوتە نێو دواماڵی تەنیایی..

ئەنفال،

لەسەر دەستی منداڵێک،

پەساپۆرتی خۆی هەڵکۆڵی و

لە تەوێڵی ئافرەتێکی نوسی:

بۆ فرۆشتن..

لەسەر گۆڕێک نوسی:

بۆ بەردەوام بوون لەسەر مەشقی ئەنفال..

لەسەر کولانەی مریشکێک نوسی:

بۆ سەرپەرشتیارانی جەلادان..

لەسەر گوێی مێیەکی شکێر نوسی:

بۆ ژنی سوڵتان..

ئەنفال،

دەمی پڕ کردین لە دووکەڵ و

قەپی کرد بە زمانمانا.. و

لەسەر بەرماڵی مزگەوتەکان نوسی:

بۆ عیبادەتی ئەنفال..

لەگەڵ هاتنیدا،

سەوزەی[بربر]"کوڕەزاکەی فەرەجی بۆ دۆزەخی لم ڕاپێچ

کردو

جاجمی،

خەزانی،

بەسەردا،

داین..

چاوی گشتمانی بە شمشێرەکانیدوورگەی مەرگ تەقان..

ئەنفال،

دڵی گشتمانی دایە دەست کێردەکانی جەلاد و

جەلادیش قەبارەی غەزاکانی خۆی خۆی پێ زیاد کرد..

پڕبووین لە ئەنفال،

بەتاڵ بووین لە ئومێد..

پڕبووین لە ئەنفال..

بەتاڵ بووینەوە لە خەون..

پڕبووین لە ئەنفال..

بەتاڵ بووین لە بەهار..

ئەنفال،

مەرگ دۆستانە هات و

قوڕقوڕاگەی قوڕە ژیلکەی دەرهێنا..

ئیتر لەوێوە کات و ساتی داهاتنی بەهارمان بیرچووەوە..

حمە جانی ئەنفال،

ئەو...

ئێستاش شۆفێرەکان هۆشدار دەکاتەوە،

لە ئەنفال..

حمە جان،

ڕۆشتنەوەی بۆبنەی خەپە کوێر ئیزنداو

پێی ووت:

من و تۆ،

ئیتر ناتوانین،

پێکەوە بژین..

ئەو..

دەڵێ:

لەوێدا مەسینەکەمیان شکاند..

لەوێدا ماڵەکەمیان خاپور کرد..

لەوێدا،

ئاتیلا،

و،

فاتمەی،

یان،

لە،

ئەك،

کردو

لەوێدا،

بە بەرچاوی خواوە ئەنفالیانکردین..

لەوێدا جارێان دا بمرین..

مردن بە ئازارەوە و

ئازار بە ئەنفالەوە..

وە هەرتکیان بەسوێی برینی کەسەکانمانەوە..

حمە جان دەڵێ:

دەڕۆم بۆ خەڵوەتی بێدەنگی..

لە بێئۆقرەیی ڕۆحما،

گوێ بۆ حیکایەتەکانی بێکەسیم ڕادەخەم..

لە حیکایەتەکانی بێکەسیما،

ئەنفال سەری سۆراخی سەخڵەتیم دەخوا..

لەوێندەری بێکەسیما،

شتێ هەیە بە ئاوی زێڕ لە لاپەڕەی مێژووی جەهلا،

نوسراوەتەوە...

لەیەکەم لاپەڕەی زەردەوە بووی مێژووی جەهلا،

مەلۆتکەیەکی بێ کفن و گۆڕ،

یەخەمان ڕادەوەشێنێ و

سنجاق دەکا بەزمانمانا..

ئافرەتێک بە کراسێکی کودەری ڕەشەوە،

بێکەسی حیکایەتەکانی بێدەنگیمانی دەدواند..

پیاوێکی نورانی،

بەڕیش و پرچێکی سپی چوون بەفرەوە،

پاڕایەوە،

بۆ ئەوەی،

هەواڵ،

تاقانە،

کچەکەی،

پێ،

بڵێن..

لەدەفتەری یادگاری بازۆکەدا[تریر] نوسرابوو:

تەنانەت:

گوێ درێژەکانیش بەبێکەسی ئەنفالکردنمانیان،

دەزانی..

ئەوێ دەم بوو،

چەوری[یریر] بەبازۆکەی ووت:

برۆ با ئەنفال نەتکا بە ڕەژوو..

برۆ با ئەنفال فریوت نەدا..

ئەنفال،

تاریقی[سمیر] خستە کۆشی جاجمێکی ڕەش و

بە بێکەسی سپارد..

وەرە،

دانیشە،

تەماشا،

ڕیزێک جەللاد،

(غوصل)لە کانیەکەی وەلی[شمیر] دەکەن و

پێی دەڵێن:

برۆ تەرمەکەی لالە ئەحە بکە بەژێر گڵەوە..

دەستەیەک سەرباز،

بەبڕیاری جەللاد،

ئافرەتێکیان،

ئیغتساب،

کرد و

بەهەوریەکەی ملی خنکاندیان..

ئافرەتێک،

بەدەم ڕێوە،

مناڵە تازە بووەکەی

فڕێدایە،

نێو،

گەنمە،

قەناریەکان و

ووتی:

مەرگ بۆتۆ عەزیزی من..

بێ سەرو شوێنی بۆ دایکت باوانم..

ڕەوێک،

کوڕ کوڕ،

بەتەئەسوفەوە،

چوونە بەردەم،

مالۆتکەیەکی لە عێل،

بە جێماو،

پێیان ووت:

وەرە لە داڵدەی بێ داڵدەیی ئێمە ستر بگرە..

پۆلێک تەیروول ئەبابیلە هاتن و

نەیان توانی هیچ بڵێن..

کارمامزێک بە حوزنەوە دەگریاو

ڕووە قیبلە قورعانێکی هەڵگرتبوو..

لە دووتوێی بوخچەیەکی پرزە لێ بڕاودا،

کە تاعونی ئەنفال دابوی بەدەم دیجلەداو

دیجلەش لەگەڵ بەزەیی نامەیەکدا ،

بە قاچاخ بۆی پۆست کردینەوە..

تیایدا نامەیەکمان دیتەوە،

لێی نوسرابوو:

«بیرتان نەچێ سعوریان ئاوێزان بە هەراسانی

کردین و زاکیرەیان پڕکردین لە لم،لە خوێنی

جەستەی خۆمان تینوێتیان شکاندین،

جامانی و

کراس و

دەرپێو

هەوریو

بۆیمەکانیان،

بەبەر چاومانەوە سوتاند..

تەزبیحەکانی دەستی دانە دانەمانیان،

بڕیەوەو

مناڵە زۆڵەکانی بیابانی لمیان پێ دەژمارد،لە

سەر نینۆکەکانمان حەرفەکانی فیراقیان هەڵکۆڵی،

کوژەکەی سەری مناڵەکانمانیان بە باقەیەک پرچەوە

هەڵکێشاو

فەنەریان خستە توێ توێی دڵی هەمووان،

ئەو ئێوارانە مانگ کراسی خوێنینی لەبەر کردبوو،

کەسێک نەبوو پەلکی کچە قەیرەو تازە باڵق بووەکانمان

دابێنێ،

ناسنامەی هاولاتی بوونیان لێ سەندینەوەو تەوێڵمانیان

بەتف سواخ دا،

ئای لەوێ چەندین مناڵی زۆڵیان پێ خستینەوە،

پەنجەرەیەک نەبوو لێیەوە داهاتوومان ببینین،

ئای لەوێ دنیا چی ئاشی ئاشوبێکی دەگێڕا،

لەوێ هاوڕێی خۆ خواردنەوەو هیچی تر بووین،

لەوێ نەمانتوانی دوا هەناسەی مەرگ هەناسەکانمان

بلاوێنن،

خودایە لەوێ چەن زەلیل،

چەن بێکەس،

چەن بێ چارە،

چەن بێ مەئوا،

چەن بێ ئۆقرە،

چەن بێ بارانی موحیبەت،

چەن بێ هیوا،

بووین..

لەوێ لەبارانی سۆز و خۆشەویستیدا بەختمان کوڵ بوو،

لە گفتوگۆی حەنین دا لێوان لێو بووین لە عەزاب،

چەن فەقیر،

چەن بێ قەرە،

چەن داماو،

چەن بێ کەس بووین..

لەوێ گشتمان ماندوو پرزە لێبڕاو بووین،

شەڕمان لەگەڵ گەردەلول و لمی بیابان پێنەکرا،

تەیموریش نەیتوانی وێنەی ئێمە وەک خۆی بگەیەنێ،

لەویٚ،

لەو،

عەزابەدا،

چ دادو فیغانێك فریامان نەکەوت..

لەویٚ،

لەو،

عەزابەدا،

نازانین گوناحەکانمان وەرین،

یان،

زیادیان کرد..

کات مەغریبەو

لە خۆرهەلأتەوە ئەنفال بۆ ئێرە دیٚ..

لە خۆرئاواوە لەگەلٚ زریکەی منالٚێکا،

هەواڵی سەرکەوتنە وەهمیەکان دەبیستم..

لێرە..

هەموو فەجرێکی بەیانیان،

لەگەلٚ سلأوەتەکانی داپیرەما..

ئەنفال بە پشکۆی سوتانەکانمانەوە،

جێمان دێلٚیٚ و

دەست کەوتەکان بەسەر جەنگاوەرەکانیدا،

دابەش دەکا..

خودایە چەن فەقیر بووین،

ئاخنراینە گەرووی ئاشی ئەنفالەوەو

سەرمان بۆ سوڵتان و

ژنەکانمان بۆ جەنگاوەرانی ئەنفال..

خودایە چەن بیٚ کەس بووین،

ڕۆکراینە سەردابەکانی ئەنفال و

لە مهاتەراتەکانی مێژوودا،

مێژوو نوسێك بەلاقرتێوە ووتی:

ئێژن ئۆمەتێك ئەنفال تاسانی..

هەموو لەحزەیەك،

ئەنفال میوانی ناوەختی بێئۆقرەیی ڕۆحمە..

خودایە چەن فەقیر بووین،

قومیٚ ئاو نەبوو بیخۆینەوە و

سێبەرێک نەبوو لە پاڵیا،

حیکایەتەکانی ئەنفال تەفسیر بکەین..

لە خەونما ئەنفال دێت و

دەفتەری شیعرەکانم دەسوتێنیٚ..

گوڵدیلەی دایکم لەبنا دەبڕیٚ..

سەما بۆ سەر بوردەی تاوانەکانی خۆی دەکا..

گۆرانی بۆ سەرکەوتنەکانی خۆی دەچڕیٚ..

لای شەماڵەوە ئاگر لە پارچە گەنمە قەناری بەردەداو

خنجێر دەکا بەدڵی کلاٚکوڕیەکا..

لە خەونما ئەنفال دێت و

بیلبیلەی چاومان پڕ دەکا لە خوێن..

سەری سۆراخی سەخڵەتیمان بە لم دەسپێریٚ..

ئەنفال دێت مێوژەکانی مام زۆراب[*] پڕدەکا لە زەهر و

پۆرترێتەکانی ئاغالە[*] دەدڕێنیٚ..

ئەنفال دێت،

بێدەنگیەکانی چیای[*] دەتەقێنێتەوە..

پەرداخە چایەکەی مەهدی دەڕژێنیٚ..

ئەو،

ئەنفال،

دێت،

ڕیٚ بەبانگی مەغریبی سۆفیەکی نورانی دەگرێت..

ڕیشی ئاڵتونی خۆر دەبڕیٚ و

کەمەرەو

گوارەو

ئنگوستیلەو

گەردانەی،

شۆخێک هەڕاج دەکا..

نێو لەپی بەخەنەوە بوو نویٚ بوکێک،

شەقار شەقار دەکا..

ئەنفال هات،

شاعیری دیوانی(پرچی ئەو کچە ڕەشماڵی گەرمیان و

کوێستان(مەی گریاندو

پێی ووت:

تۆ کوڕی بێکەس ترین شاری و

ئەنفال بێکەس ترت دەکاو

ناتوانی گۆرانی بۆ شۆخێکی تری ئەم پیٚ دەشتە بچڕیٚ..

ئەنفال،

دیوانی(خواو شارە بچکۆلەکەمان([تیر]ی ئەوی دزی

و

دەست نوسەکانی (فەریق ئەمین[نیر](ی ئەنفال کرد..

هەڵمەت[بیسم]،

وەرە دانیشە تەماشا،

تەماشا دانیشە وەرە،

تەماشا وەرە دانیشە،

سەیر..

سەیری ئەو جۆلانەیە بکە مناڵێک تیایدا،

پڕبە گەروو دەزریکێنیٚ..

سەیر..

سەیری ئاوە سپی بکە چۆن بەخوڕ فرمێسک لەچاوی دیٚ..

سەیر..

سەیری باوەشاسوار بکەن چەن بیٚ زەوق لە دەوروبەر

دەڕوانیٚ...

سەیر..

سەیری(مەهدی([تسم]بکە چۆن بە کولٚ دەگری و

مەنفاش ژیری نەکردەوە..

لە خەونما مەسیح لە درزی شکانی ئاسمانەوە،

بەترسەوە تەماشامان دەکا..

ئەنفال ئاسۆی بینینی مەسیحی لیٚ یاساغ کردین و

ئێمەی بە سوتانی لم سپارد..

ئەنفال لەوەرزی داکردنیدا،

بەزەیەکانی مەسیحی ئیزن دا..

مەسیح نەیتوانی بە ئەنفال بڵێ:

خودا بەرداری نییە و

ئەم هەموو دڵ ڕەقیەت بۆ؟

مەسیح لە پاکانەکەی خۆیدا نوسی:

ئەنفال،

ویژدانی،

گشتمانی،

تنۆک،

تنۆک،

تکاند..

ئەنفال،

جێی،

بۆ،

مشتێ،

لە،

پیرۆزییەکانمان،

نەهێڵایەوە..

مەسیح..،

نەیتوانی دڵی سەخڵەتی ئەو پیرە پیاوە هێوەر کاتەوە،

کە بەکۆمە کۆم چوە بەردەمی وپێی وت:

تەنها کچێکم شک دەبرد،

ئەنفال بردی ونەگەڕایەوە،

ژنێکی قەیرە لەبەردەم مەسیحا،

کراسەکەی بەری کوت کوت کردو وتی:

جەرگ وهەناوم سووتا،

هەواڵی کەسە دوورەکانت بۆ نەهێناوم،

تارمایی رۆژ شکاو شەو بەپڕ شوقلەتەکانی(ئسمەت)

وە کەئابەی هێناو

مەسیح کەوتە نێو کەئابەکانی شەوەوە و بەتابووتی شەوی

وت:

بمگرە خۆ تا ئیتر رەزای ئەنفال نەبینمەوە.

لە،

ئەنفالا،

بیرمان،

کەوتەوە،

کە،

نەورەسێک،

ناتوانێ،

بمانگاتێ،

لە،

ئە،

ن،

فا،

لا،

بیرمان چوو جەوەنەیەک ئاو لەگەڵ خۆ ببەین،

نەمانتوانی دواماچی یەکتر لە فیراقا بکەین،

زاکیرەمان خیانەتی لێ کردین،

بەرد هاتە قسەو نەمانپەرژا ماڵئاوایی لا بکەین،

جرجێک بوو بەسوڵتانی بێ ڕەعیەتی نیشتمان،

کوونە بیەک بوو بەساحێب ماڵ،

کەش ناسێک هەواڵی بارانی غەزەبی هێنا،

نیشتمان بوو بەردەپێێ چەقۆ کێشەکانی عۆجە،

نیشتمان پڕ بوولە لیکی عەبا بەسەرەکان،

سلاوات بۆ خۆاوەندێک دەدرا نەیگریتنە خۆ،

سێ سارۆکەیەک هەواڵی چوڵەوانی ماڵەکانمانی ڕاگەیاند،

ئەنفال،

دوومەڵ بوو لە سەر مەمکی ژنەکانمان هەڵتۆقی،

خەرەکان بوو لە سەر دڵی گشتمان سەوز بوو،

پێستی سەرمانی لە فەلسەفەی خۆیدا توانەوەو

بوو بە واریسی پشتاوپشتمان،

ئەنفال،

پشکۆی ئاگردانەکەی خۆمانی خستە ژێر پێمان و

پشتیونەکانی خۆمانی بۆ کردین بە قەنارە،

گۆزەی ڕەیمانەکانی سەرسەکۆکانمانی وردو خاش کردو

ڕیمانەکانی لە مشتمانا هەڵپڕوکاند،

نوقڵەکانی سەر ڕەفەی ماڵەکانمانی داگرماندو

نوێژی فەرزی ئەنفالی لە سەر بەر ماڵەکانی خۆمان دابەست،

شەو ناباڵقیەکانی ژێر سەرمان نووسی:

ئێوە،

نۆبەرەی،

نەوەیەکی،

یاخین، و

قامکی،

شەهادەتتان،

دەبڕین..

ئەنفال،

فیقنەی جوزەلەی شوانێکی شکاندو

پێی وت:

بۆ،

وەی،

نەتوانی،

لە،

بەردەم،

ڕەش،

بەڵە،

کێکا،

بەزمی،

چەپی،

بژەنی..

ئەنفال،

دەسکەوت بوو،

بۆ ئەوان گەوهەرو،

بۆ، ئێمە،

ش

سوو،

تان..

چەک بێواربووین خودایە،

جەستەمان بوو بە بەشێک لە زاکیرەی ئەنفال و

ڕۆحمان بوو بە توێشووی مەغریبانی ئەنفال،

چەن بێکەس بووین خودایە،

بوونمان لە ئافاتی ئەنفالا ون بوو..

هەناسەمان لە دووکەڵی ئەنفالا خنکا..

چەن فەقیر بووین خودایە،

ئەنفال ڕووتی کردینەوە لە خۆمان..

ڕووتی کردینەوەو

تۆی توێی گەنەموەکانی بن دەستمان،

بۆ دەسکەوت دەگەڕا..

چەن بێکەس بووین خودایە،

لە ئەنفالا تەژی کراین لە هیچ و

لە سەر تەختەڕەش،

ناوی هەمووانیان بە هەڵاو گێڕاوی هەڵواسی..

چەن بێکەس بووین خودایە،

لە بێکەسیمانا مێژوو لە گێڕانەوەی وانەکانی خۆیدا،

فریوی خوارد..

مێژوونوسان قەڵەمەکانیان درۆیەکی گەورەیان،

بە بەرۆکی لاپەڕەی نوێترین کتێبەکانا هەڵواسی..

خەونمان دیبوو،

ئەنفال هیچ ڕەنگی وەک خۆی ناهێڵێ..

هیچ زیرۆحی بە هیواوە لە خۆناگرێ..

چەقۆی دەستی چەقۆ کێشەکانی دەکاتە شیرو مەی،

منالێک..

وەرە،

دانیشە،

تەماشا،

بە شوێن،

پێی،

ئەنفالا،

پرچی،

بە،،

پەلک،

کراوی،

محبووبه،

مان،

دیتەوە،

کە لە سەری نوسرا بوو:

بڵێن بە دایکم چراکەی پێکاو

ئیتر چاوەڕوانی با بەس بێ..

شەمسەری،

قەڵا سپی لە چاوەڕوانی هەواڵێکی فەریدو کەسرانا،

چاوەکانی کوێربوون و

لە ڕێی نەوارێکەوە گوێ لە گۆرانیەکانی جبار دەگرێ..

ئەوتا،

سەیر،

چاوەڕوانی زەینمانی کاڵ کردەوەو

بۆ ئومێدەکانمان پەڕە پەڕەی دەفتەری مەزاقەکانی،

هەڵدایەوە..

لە لاپەڕەی یەکەمدا،

نوسرابوو:

بۆ ڕاهێنان لە سەر مەرگی چاوەڕوانی..

لە دوا لاپەڕیشدا،

نوسرابوو:

ماڵێکتان لە لم و خوێن بۆ چی دەکەین..

خودایە،

بە،تۆ،

هاتی،

بە،

پیری،

هەناسەی،

ڕۆحیانەتی،

پاکمانەوە،و

نە فریشتەیەکت نارد،

تا پێمان بڵێ:

نەمانتوانی سەبوریی دڵ تەنگیتان بین..

خودایە،

مێوەی چ باخچەیەکی یاساغمان نەڕنیبوو..

بزمارمان لە رێی چ خەلیفەیەکا دانابوو..

نەمانتوانی شمشێری غەزاچیەکانی ئەنفال بشکێنین..

فرمێسکی تەهارەتمان ڕژان و

خوڵقمان بە بێکەسی و بێ ئۆقرەیی خۆمان،

تەنگ بوو..

پاپایەک نەهات بێ ئۆقریمان بلاوێنێ و

پەنجەرەیەکمان لەم کەونە شەپڕیوە بۆ بکاتەوە،

تا لێیەوە،

تەماشای بێواری خۆمان بکەوین..

خودایە،..

تۆش،..

ئا،..

وەرە،..

تەماشا،..

ئەنفال،..

فرسەتی نەداین لە تەنیایمانا پڕ بە حەز بۆ خۆمان بگرین..

تەماشا،

ئەنفال،

شایەتەکانی

لە سەر،

تەختەی،

جۆلانەی،

منالەکانمان،

هەڵکوڵی..

دارو

بەردو

پەلەوەرو

کانی و

دەشت و

دەرو

تەماشا،

چۆن هەموانی گریان و

خۆر لە زەردەیەک کەوتە نێو مەنجەڵی شێوەی مەغریبمان و
لە نێوان نوێژی مەغریب و عیشادا،
کۆتەڵی سووتانەکانمانی چێنەوەو
لە سەر بەرماڵی نوێژی عیشامان،
ڕێژەی غەنیمەکانی خۆی ڕاگەیاند..
ئەنفال،
فیرعەونی بۆ بینینی سووتانەکانی ئێمە هێنا..
ئەنفال،
خۆر لە زەردەیەک،
ئاوێنەی بەر هەیوانی حەوشەکانمانی وردو خاش کردو
گاڵۆکی دەست شوانەکانمانی وەرانو
نەیهێڵا گۆزەیەک ئاو،
لە ئینجانەی گیا نەعناکانی سەرسەکۆی بەر حەوشەکانمان،
بکەین..
ئەنفال،
شەوێک کە سەرقاڵی لەیلەتوول قەدربووین،
پەراش پەراشی کردین و
لە سەر هەر پارچەیەکمان ناوی خۆی و
تەفسیرەکانی،
لە حەرفەکانی غەزای پیاو چاکانی نووسی یە وەو
لە گەڵ کازێودا،
بەری خۆری لێگرتین و
نشتمانی لێکردین بە دۆزەخ..
خەونم دیوە،
دایکم بە عەزرەتی برینەکانی ئەنفالەوە دەمرێ..
باوکم بە کەسەری ماچێکی ئەختەرەوە،
لە گۆڕ دادە بێژرێ..
مام فارس،
بۆ هەتایە بزە ناکەیتەوە سەر لێوی و
پریاسکەی خەمەکانی بۆ ماڵی تەنیایی دەپێچێتەوە..
کەسێک نایێت؟!کەسێک ناپرسێت؟!
کەسێک لا ناداتە لامان؟!
کەسێک،

ڕیسالەی کۆتایی ئەنفال ڕاناگەیەنێ..

کەسێک،

نەتوانێ خوڵق بە تەنیاییەکانی مام فارسەوە،

بگرێ..

خەون دەبینم،

شاعیرەکەی شاکەل"33"..

بە دڵ شکاوییەوە،

بە قەڵەمە ڕیشێکی سپی چوون بەفرو

بە قەسیدەیەکی دڵ تەنگەوە،

دەچێتە لای ڕووباری سیروان و

دوای سڵاو بە حوزنەوە پێی دەڵێ:

زەحمەت،

بخۆ،

قەسیدەیە،

بگەیەنە،

دیجلەو

پێی،

بڵێ،

ئێمەو

ئامانەت،

ئێسک و

پرووسکی،

کەسەکانمان..

شێخی شاعیر گریاو

وتی:

ئەمجارەیان شێروانە،

کە لێی دەدا،

تیشکی عەکسی خۆر ئاوا..

گوڵ و

گیا،

ناچێتە،

بەرگی،

بووک و

زاوا..

ئەو گریاو

شێروانەو

سیروان،

گریان..

ئەو،

گریاو

ئەنفال،

داباری..

ئەو،

گریاو

ئەنفال،

کانی،

دڵی،

سیروانی،

لێڵ،

کرد..

ئەنفال ڕەوە ئاسکەکانی دەشتی شێروانی ناراند،

شیر پەنجە بوو تێکەڵ خوێنمان بوو،

ڕەوێک پێچوە سوێسکی بە پارچەیەک شکارتەوە سووتان،

کە هات کوڵێ نانەکانی ڕووخاند،

چی قورعانی مزگەوتەکان بوو پەڕە پەڕەی کرد،

کە ئەنفال هات نە ئاسمان هەڵی دەکێشاین و نە عەرز

بە ئارامی قووتی دەداین،

گشتمان بینیمان تەسبیحە سەدو یەک دەنکیەکەی

(مەولەوەی) بڕینەوەو

(نالی) بۆ عەزابەکانی ئەنفال زیندوو کردەوە،

(گۆران)ی لە وەسفی سرووشت بێزران و پێی وت:

لە عەبابەیلێوە دەتبینم: نایەڵم جامی ئەم وەسفەشت پڕیێ

و

بۆ ساتێک هێمنی لە باوەشی خۆیدا بتخواتەوە..

خودایە وەرە تەماشا،

ئەنفال بە زەبری شمشێر..

له سەر دڵی گشتمان،د

یەیداخی سەرکەوتنی خۆی بەرزکردەوە..

مناڵێک،

پرسی:

ئەنفال،

چی لە گەڵ باوکم بوو؟

کە بردی و

نەگەڕایەوە؟

سۆزێک،

بە سەر،

بوخچەیەکا،

کە لە ئەنفالا لەبیر چووبوو بدزرێ..

دەپچڕیکان و

دەیوت:

بگەڕێوە عەزیزی من.....

ڕۆحم لە تەنیایتا،

شەپۆلی ئازارەکانی بێ قەرارە..

بگەڕێوە هەناسەی من،

ئێستا بوخچەکەت هۆگری تەنیاییەو

چاوەکانی پڕبوون لە فرمێسکی حەسەرەت..

بگەڕێوە ئارامی بێ ئۆقرەیی من،

لە کوێی؟

لە کام گۆشەی ڕەشی ئەم کەونەدا،

تۆ دەگرێت و

کەس گوێی لێت نیە..

بگەڕێوە،

بۆخچەکەت پڕە لە نهێنی و

خۆت نەبێ..

کەس تێ ناگا..

2002_2001 زینانە- ناوچەی داودە/ مەیدان- خانەقین

پەراوێزەکان:

1- **ڕووبارێکە لەگەرمیان**

2- **وەکاشە ئەو ئیمامەیە کە چوار شەموان زۆربەی گوندییەکانی گەرمیان دەچوونە دیدەنی .**

3- **زنجیرە چیایەکی دیارو ناسراوە لەگەرمیان و بەمازووخ ناسراوە**

4- **پیاوێکی سادەو هەژاری گووندی ققەلاچەرمەڵەی گەرمیان بوو، کوڕو کچەکانی ئەنفال بری و خۆشی فڕۆکەکانی ڕژێم شەهیدییان کردو دوومانگ تەرمەکەی بەچۆڵەوانیەوە بوو، چوونکە کەس نەیدەوێرا بچێتە ئەو ناوچەیە، دواتر هەرلەشوێنی شەهیدبوونەکەیدا تەرمەکەی کرا بەچێژ خۆڵەوە**

5- **مەبەستم باپیرو داپیری خۆمە**

6-**هەمان مەبەست**

7+8 – **دوومامۆستای ئاینی گووندی قەواڵی و تووکن بوون لەگەرمیان**

9- **دانیشتووی گووندی پیرەمەوەنی بوو لەگەرمیان**

10 – **ئەو گووندەیە بیست و پێنج پارتی زانی شیوعی و یەکێتی تیا شەهید بوو لەپەلاماری ئەنفالدا**

11 – **ئافرەتێکە تاك و تەنیا خۆی لەپەلاماری ئەنفال قووتاری بوو**

12 – **بەلووتفترین پیاوی گەرمیان بوو، کەئەنفال هات قسە خۆشەکانی ئەویش نەما**

13 – **پێشمەرگەیەکی پارتی زانی شیوعی بوو، گەلە جاشێك دوای ئەنفال شەهیدیان کرد**

14 – **پێشمەرگەیەکی پارتی زان بوو، دەزگیرانەکەی ئەنفال بردی و نەگەڕایەوە**

15 – **شمشاڵ ژەنێکی گەورەی گەرمیان بوو، تائەو ساتەی قۆڵ بەستیان کرد شمشاڵەکەی لەمستا بوو**

16+17 – **دایك و کچی شمشاڵ ژەنەکە بوو لەنووگرە شەهید بوون**

18 – **شێتێکی گەرمیان بوو**

19 – **شێتێکی تری گەرمیان بوو لەبنەکەی خەپەکوێر**

20 –**یەکەم شەوی بووکێنی بوو، دوای یەك کاتژمێر کەوتە نێوان لێشاوی ئەنفال و دیار نەمان**

21 – **مەبەست لەو شۆخەیە کە(لەتیف فاتح)ی شاعیری هاوڕێم لەدەقێکدا هۆگری بوەو بۆی دەگری**

22 – **فەرماندەیەکی پارتی زانی شیوعی بوو**

23 – **ئەو گووندەی ناوچەی داودە بوو لەگەرمیان بەرگرییەکی سەختی لەپەلاماری ئەنفالدا تیا کرا**

24 – **پێشمەرگەیەکی پارتی زانی یەکێتی بوو لەو گووندەدا شەهیدبوو**

25 – **جیژوانی شۆخانی گووندی قەلاچەرمەڵە و پیرەمەوەنی بوو**

26 – **مەبەست لەکتێبی پۆلی یەکی سەرەتاییە**

27 – **هونەرمەندی شێوەکار ڕۆستەم ئاغالە**

28 –**هێمایە بۆ دەقێکی شیعری عیسا چیایی شاعیر**

29 – **دیوانە شعرێکی لەتیف هەڵمەت**

3 – **نووسەری جوانە مەرگی گەرمیان فەریق ئەمین**

31 – **دیسان هەڵمەتی شاعیر**

32 – **مەبەست لەمەهدی ساڵەحی شاعیرە**

33 – **مەبەست لەشێخ ئەحمەدی شاعیرە**